

ФАКУЛЬТЕТ
ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ
ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Міністерство освіти і науки України
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Факультет педагогічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СУЧАСНА ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖЖІ

Матеріали
міжнародної
науково-практичної
конференції

14 – 15 листопада 2024 року
ЛЬВІВ

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СУЧАСНА ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖЖІ

Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції

14 – 15 листопада 2024 року

Львів – 2024

УДК 364(477)(1-87):005.745(082)

С 82

Рекомендовано до друку рішенням кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи (протокол №4 від 28 листопада 2024 року) та вченої ради факультету педагогічної освіти (протокол №4 від 03 грудня 2024 року)

Рецензенти:

Коляда Наталія Миколаївна – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини)

Сабат Надія Володимирівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)

Нос Любов Степанівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, заступниця декана факультету педагогічної освіти з наукової та навчально-методичної роботи (Львівський національний університет імені Івана Франка)

С 82 Сучасна теорія та практика соціальної роботи в Україні та зарубіжжі : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 14 – 15 листопада 2024 року) : Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2024. 266 с.

Матеріали конференції містять наукові публікації зарубіжних та вітчизняних науковців, науково-педагогічних працівників, практиків соціальної роботи (соціальних працівників, соціальних педагогів, педагогічних працівників, керівників громадських організацій та ін.) з проблем розвитку соціальних послуг та сервісів в Україні та зарубіжжі, міждисциплінарного підходу в контексті соціальної підтримки та захисту дітей в громаді, соціально-психологічної допомоги населенню в умовах воєнного часу та повоєнного відновлення, реінтеграції ветеранів з війни в цивільне життя у контексті соціальної роботи, стандартів та інноваційних підходів у професійній підготовці фахівців соціальної сфери.

За достовірність фактів, дат, назв, посилань, літературні джерела тощо відповідальність несуть автори матеріалів

ЗМІСТ

Розділ I. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ТА СЕРВІСІВ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖЖІ

<i>Kolankiewicz Maria.</i> Pomoc dziecku I rodzinie w świetle zasad polityki społecznej w Polsce	9
<i>Szluz Beata.</i> Rowój usług społecznych w Polsce – dyrektywy	13
<i>Грицанюк Віта, Іванів Анна, Шпраха Діана.</i> Соціальне замовлення як інструмент надання соціальних послуг в громаді	18
<i>Каркач Андрій.</i> Соціальна адаптація внутрішньо переміщених осіб літнього віку в умовах нового соціального середовища	21
<i>Кривицька Ірина.</i> Визначення потреб громади у соціальних послугах: запит на послуги від сімей, які виховують дітей з інвалідністю	25
<i>Купенко Олена, Галіченко Інна.</i> Соціальна робота з похилими людьми: фокуси міжнародних документів і практика територіальної громади	28
<i>Лютій Вадим.</i> Переривання антиретровірусної терапії підлітками, які живуть з ВІЛ: причини та шляхи подолання	32
<i>Мартіросян Леся.</i> Особливості надання соціальних послуг особам похилого віку за принципом «гроші ходять за людиною»	36
<i>Мартіросян Леся, Григоренко Костянтин.</i> Технології соціальної роботи із сім'ями, які опинились у складних життєвих обставинах	39
<i>Назар Наталія.</i> Соціальні послуги у сфері охорони здоров'я: перспективи розвитку в Україні	41
<i>Рижанова Алла.</i> Соціальність людини та штучний інтелект: соціально-педагогічний аспект	45
<i>Савчук Олена.</i> Діяльність мобільних медичних команд у сфері протидії гендерно зумовленому насильству	49
<i>Скільська Галина.</i> Інноваційні моделі «соціальна квартира» та «денний центр» для молодих матерів в складних життєвих обставинах як невід'ємна частина реформи деінституалізації в Україні	53

Столярник Ольга.	
Освіта з соціальної роботи в умовах війни: виклики та перспективи	55
Токар Маріан.	
Соціальний сервіс-провайдер – мета цільового ребрендингу громадських організацій	59
Чернета Світлана.	
Інтегрований підхід до надання соціальних послуг	63
Шот Уляна	
Розвиток емоційного інтелекту підлітків засобами соціально-психологічних технологій	66
Шушпанов Дмитро, Шушпанова Вікторія.	
Демографічні виклики та розвиток соціальних послуг: перспективи для України	68
Розділ II. МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД У КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ТА ЗАХИСТУ ДІТЕЙ В ГРОМАДІ	
Volf Oleksandr	
Educational activities of NGO association of palliative and hospice care as the tool of social work	72
Бордіян Ярослав, Світа Христина.	
Роль сімейних форм виховання у забезпеченні прав дітей	75
Верхоляк Марія.	
Особливості профілактики булінгу в закладах загальної середньої освіти	77
Дідух Ірина, Гніда Наталія.	
Емоційний інтелект у дітей: поняття, значення та особливості формування	82
Жданович Оксана.	
Дитяча бездоглядність як наслідок сімейного неблагополуччя	85
Коваленок Олена, Болотська Оксана.	
Адаптація школярів з числа внутрішньо переміщених осіб до нових умов навчання: виклики, шляхи подолання	90
Костів Марія, Дума Богдан.	
Школи, чутливі до травм: зарубіжний досвід соціально-психологічної підтримки дітей вимушених мігрантів	93
Максимовська Наталія.	
Соціокультурні технології в сучасній соціальній роботі	96
Марчук Алла.	
Цифрові перетворення у практиці соціальної роботи	100
Матійців Богдан.	
Соціальна підтримка батьків дітей з аутизмом в умовах навчально-реабілітаційного центру	103

Мачинська Наталія. Формування готовності у майбутніх педагогів до надання соціально-психологічної допомоги дітям	106
Панченко Роман. Міждисциплінарний підхід у соціальній підтримці зовнішньо переміщених з України осіб у країнах ЄС	108
Пахолок Марія. Волонтерство, як засіб психосоціальної підтримки підлітків в умовах війни	111
Пиріг Уляна. Соціальна адаптація дітей у дошкільних закладах як напрям роботи соціальних педагогів	115
Рибак Ольга. Цифровізація освітнього простору початкової школи: сучасна тенденція, вимога часу чи загроза для дітей?	117
Тарнопольська Ольга. Соціальна робота в реалізації інклюзивного освітнього процесу: підтримка та інтеграція студентів з особливими освітніми потребами	120
Діана Ціхоцька Діана, Дупелич Оксана. Соціально-педагогічна робота зі старшими підлітками, схильними до адиктивної поведінки	123
Чаповська Анна. Поняття та сучасні тенденції кібербулінгу серед молоді	126
Розділ III. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА НАСЕЛЕННЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	
Белкіна-Ковальчук Олена. Освітнє середовище як чинник розвитку резильєнтності учнів	130
Васильєва-Халатникова Марина. Соціально-педагогічна робота з іноземними здобувачами вищої освіти в умовах воєнного часу	134
Вознесенська Олена. Експертна думка щодо можливостей цифровізації в сфері освіти та допомоги особистості	137
Воронцова Емілія. Робота з постраждалими жінками і дітьми у Міжнародній програмі «Відновлення під час війни»	141
Железник Ольга. Інтелектуальні ігри на матеріалах Львівського історичного музею: з досвіду інформальної освіти внутрішньо переміщених осіб	146
Зубрицька-Макота Ірина. Супервізія в соціальній роботі	148

<i>Калька Наталія.</i>	
Екзистенційні переживання студентів у час воєнних дій	150
<i>Качмар Володимир, Світлана Незабитовська.</i>	
Діяльність психологічної служби Львівського університету і період російсько-української війни	152
<i>Клименко Оксана.</i>	
Особливості організації неформальних груп самопомоги як альтернативного ресурсу відновлення й адаптації жінок загиблих військовослужбовців	155
<i>Кошіль Оксана, Валоваженко Сергій.</i>	
Соціально-психологічні методи корекції злочинної поведінки неповнолітніх в умовах воєнного часу	158
<i>Лемко Галина.</i>	
Арт-терапія як метод психосоціальної підтримки в умовах воєнного стану	161
<i>Лехолетова Марина.</i>	
Соціальна підтримка вразливих категорій населення в умовах воєнного часу	163
<i>Михайлишин Романа.</i>	
Соціально-психологічні фактори війни та їх вплив на особистість	167
<i>Ольга Плетка.</i>	
Компетенції фахівців з соціальної роботи щодо здійснення психологічної просвіти населення	170
<i>Протас Оксана.</i>	
Соціально-психологічна підтримка внутрішньо переміщених сімей в умовах воєнного стану	173
<i>Тимків Лідія.</i>	
Освітній простір як джерело психологічної підтримки молоді в умовах війни	177
<i>Цимбала Олеся, Коваль Ірина.</i>	
«Соціально-психологічна допомога дружинам загиблих військовослужбовців у рамках проєкту “Ти не сама”»	180
<i>Цумарева Наталія.</i>	
Особливості роботи мобільної бригади соціально-психологічної допомоги постраждалим від домашнього та гендерно зумовленого насильства у воєнні часи	183
<i>Шароватова Олена.</i>	
Воєнний час та повоєнне відновлення: теорія і практика психосоціальної підтримки працівників	186

Розділ IV. РЕІНТЕГРАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ З ВІЙНИ В ЦИВІЛЬНЕ ЖИТТЯ У КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Боринець Христина.

Волонтерство як інструмент соціально-психологічної підтримки населення в умовах воєнного часу 190

Захаріна Тетяна.

Особливості організації процесу соціальної реінтеграції ветеранів: підхід Quadruple Helix 193

Казкова Наталія.

Реалізація заходів з розвитку адаптивного ветеранського спорту в закладах вищої освіти МВС 196

Квашук Віталій.

Реформування освіти в умовах війни: цифровізація та реінтеграція ветеранів 199

Кравченко Мілена.

Реінтеграція ветеранів у цивільне життя в сучасних умовах 201

Семенюк Аліна.

Особливості формування підтримуючого середовища для соціальної адаптації ветеранів до мирного життя: роль громади та спеціалізованих реабілітаційних програм 204

Субашкевич Ірина.

Соціально-психологічна адаптація учасників бойових дій до цивільного життя 208

Танчак Ярина.

Центр підтримки ветеранів та соціальних ініціатив ЛНУ імені Івана Франка як краща практика допомоги бійцям реінтегруватися в цивільне життя 212

Фера Світлана.

Особливості соціальної підтримки учасників бойових дій у процесі їх адаптації до мирного життя 214

Розділ V. СВІТОВІ СТАНДАРТИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

Naumiuk Agnieszka.

Doświadczenia współpracy europejskiej w realizacji międzynarodowych badań w obszarze pracy socjalnej na przykładzie projektu ADVANCES 218

Байдарова Ольга.

У вирі реформ: пріоритетні завдання розбудови в Україні системи розвитку професійних компетентностей працівників соціальної роботи 221

Вольнова Леся.

Студенти як об'єкти та суб'єкти процесу соціально-психологічної допомоги в умовах воєнного часу 225

<i>Дзиговський Андрій.</i>	
Підготовка майбутніх соціальних працівників до проєктної діяльності	228
<i>Зозуляк-Случик Роксоляна.</i>	
Професійна мотивація як педагогічна умова формування майбутніх фахівців соціальної сфери в ЗВО	231
<i>Коляда Наталія.</i>	
Підготовка докторів філософії з соціальної роботи: світовий досвід	235
<i>Корнят Віра.</i>	
Практична складова професійної підготовки соціальних працівників	238
<i>Кос Ольга.</i>	
Соціально-педагогічні умови формування гуманістичних цінностей студентів у закладах вищої освіти	241
<i>Кравченко Оксана.</i>	
До питання підготовки фахівців для системи охорони психічного здоров'я	243
<i>Лобода Вікторія.</i>	
Підвищення кваліфікації соціальних педагогів з питань використання новітніх технологій та штучного інтелекту (ШІ) у професійній діяльності	246
<i>Перга Анастасія.</i>	
Особливості системи підготовки соціальних педагогів у Німеччині	251
<i>Сабат Наталія, Сабат Надія.</i>	
Застосування вибраних форм арттерапії у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників	255
<i>Семигіна Тетяна.</i>	
Глобальні пріоритети соціальної роботи та локальні освітні програми: чи є зв'язок?	258
<i>Сухоцька Іванна.</i>	
Принципи підготовки фахівців соціальної сфери за кордоном	262

РОЗДІЛ ІІІ. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА НАСЕЛЕННЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Олена Бєлкіна-Ковальчук,

кандидатка педагогічних наук, доцентка,

доцентка кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи,

Волинський національний університет імені Лєси Українки,

Луцьк, Україна

ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ УЧНІВ

В останні роки соціальна, економічна нестабільність в Україні, життя в умовах пандемії, військових дій висувають високі вимоги до людських ресурсів, необхідних для продуктивного життя та розвитку. З одного боку, психіка людини в стресові періоди є вразливою, з іншого – має величезні можливості розвитку та формування нових здібностей. Тому, сучасні дослідження вчених спрямовані на вивчення внутрішніх резервів людини, які допомагають їй виживати навіть у проблемних ситуаціях, долати труднощі, які зумовлені стресами. Для визначення такого внутрішнього резерву (потенціалу) дослідники вибрали термін «резильєнтність», який в останні роки активно ввійшов у науковий обіг і набув міждисциплінарного значення.

Дитячий і підлітковий вік є періодом стрімкого зростання, величезного потенціалу та, з іншого боку, значних ризиків, коли потужний вплив справляють зовнішні фактори. Саме тому важливо вчити підростаюче покоління розуміти та приймати складні життєві ситуації, навичкам подальшого відновлення. У зв'язку з цим, є просто необхідним розвивати резильєнтність у дітей.

Мета публікації – теоретично обґрунтувати умови освітнього середовища, що сприяють розвитку резильєнтності учнів.

Проблема резильєнтності є об'єктом наукового пошуку дослідників різних галузей: медицини, психології, соціології, соціальної роботи. Аналіз останніх досліджень і публікацій дозволяє зробити висновок, що дослідженням резильєнтності займалися такі науковці як Д. Ассонов, К. Болтон, Е. Грішин, А. Коєн, Л. Кемпбелл-Сіллс, О. Кокун, Г. Лазос, А. Максименко, О. Махнач, В. Чернобровкіна, В. Чернобровкін, О. Хаустова, І. Шаповал та ін.

Міждисциплінарний контекст дослідження резильєнтності призводить до відсутності єдиної позиції науковців щодо її трактування.

За визначенням Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я (ВООЗ), резильєнтність – це здатність відносно добре справлятися з важкими ситуаціями, сповнення особистими ресурсами [4, с. 13].

На основі аналізу багатьох наукових досліджень, Г. Лазос робить висновок про те, що залежно від фокусу та предмету дослідження резильєнтність може розглядатися і як певна характеристика особистості, притаманна тій або іншій людині, і як динамічний процес [3, с. 34].

Досі ще дискутується питання про те, чи є резилієнс рисою або процесом, але існує спільне розуміння, що «це поняття описує здатність окремих осіб, сімей і груп успішно функціонувати, адаптуватися і справлятися, незважаючи на психологічні, соціологічні, культурні та/або фізичні негаразди. Резилієнс (як риса і процес) розвивається і виявляється у людей впродовж їхнього розвитку» [4, с. 14-14].

Нам імпонує думка О. Кокуна, який вважає резильєнтність розумовою, фізичною, емоційною та поведінковою здатністю особистості адаптуватися, відновлюватися та процвітати в ситуаціях ризику, викликів, небезпеки, складності та негараздів, а також навчатися зростати після невдач [2, с. 7].

Науковець деталізує чинники, що сприяють резильєнтності на чинники індивідуального рівня, сімейного рівня, чинники рівня робочого колективу/команди та суспільні чинники [2, с. 9-10].

І. Ющенко зазначає, що до соціальних ресурсів дітей відноситься також освітнє середовище. Таким чином, соціальні ресурси дітей охоплюють не лише батьків, кращих друзів, але й будь-яких дорослих, до яких діти можуть звертатися за порадою та підтримкою у будь-яких ситуаціях [6, с. 304].

Школа може бути фасилітатором продуктивної взаємодії між дитиною, сім'єю, іншими соціальними інститутами, позитивно впливати на здатність оточення дитини задовольняти її потреби, вирішувати різноманітні проблемні ситуації, шляхом створення відповідного освітнього середовища.

«Освітнє середовище закладу освіти – це комплекс умов-можливостей та ресурсів (матеріальних, фінансових, особистісних, технологічних, організаційних, репутаційних) для навчання особистості, що склались цілеспрямовано в закладі освіти, та забезпечують можливості для загальнокультурного та особистісного розвитку суб'єктів освітнього процесу» [1, с. 71].

І. Братко зазначає, що освітнє середовище – це загальний, сукупний, об'єднаний, інтегральний, цілісний чинник розвитку і становлення особистості, що відіграє значну роль у модифікації її поведінки, яка розгортається внаслідок запланованих і незапланованих впливів середовища, взаємодії особистості з його складовими [1, с. 71].

Британська дослідниця Л. Хатчинсон основним суб'єктом освітнього середовища, що несе відповідальність за його ефективність, вважає педагога [5, с. 37].

Адаптація школярів до закладу освіти починається з їх інтеграції до школи як соціальної спільноти, інституту соціалізації, тому особливої актуальності набуває проблема впливу освітнього середовища на розвиток особистості школяра, зокрема формування такої його якості як резильєнтність [5, с. 39].

І. Мартинюк звертає увагу на те, що «розвиток резильєнтності як здатності ефективно здійснювати навчальну діяльність та особистісний розвиток у процесі стресових ситуацій, що виникають в освітньому середовищі, буде залежати від можливості скористатися ресурсним потенціалом, яке може забезпечувати саме середовище [5, с. 40].

Тому вважаємо за необхідне детальніше розглянути організаційно-педагогічні умови, які забезпечуватимуть формування резильєнтності учнів.

- Спілкування педагога з учнями використовуючи способи, що сприятимуть створенню безпечного освітнього середовища. Серед таких способів педагогічного спілкування виділяють увагу до актуального емоційного стану дитини, який стоїть за проблемною поведінкою; позитивне ставлення до дитини, прийняття проблемних аспектів поведінки чи навчальної діяльності як нормальної реакції на складні ситуації чи обставини розвитку; заохочення, наснаження, надання вибору (на противагу контролю, примусу і тиску); порівняння стану або досягнень дитини сьогодні з її ж станами або успіхами вчора, фіксація на позитивних моментах такого порівняння; позиція ціннісного ставлення до дитини як до рівної собі людини [4, с.35].

- Особистий приклад дорослого, зокрема позитивних копінг-стратегій. Особистий приклад – один із дієвих методів навчання та виховання учнів. Тому, для розвитку резильєнтності учнів важливим є показ особистого прикладу педагогів, зокрема позитивних копінг-стратегій, а також усіх видів позитивних прикладів інших людей як зразків для наслідування. Вплив же авторитетного педагога на учнів залишає свій відбиток на все їхнє життя.

- Запровадження принципу суб'єкт-суб'єктної взаємодії з метою забезпечення ресурсу соціальної підтримки учня з боку педагога. Суб'єкт-суб'єктний характер взаємодії полягає у рівності психологічних позицій її учасників, їх взаємній гуманістичній спрямованості, активності, взаємопроникненні у світ почуттів і переживань один одного, готовності прийняти і розуміти співрозмовника, взаємодіяти з ним.

- Робота психологічної служби закладу освіти з розвитку резильєнтності учнів. Основний напрям роботи психологічної служби з розвитку резильєнтності учнів полягає в здійсненні соціально-педагогічного та психологічного супроводу учнів у

процесі навчання; створення умов для успішної адаптації до життєдіяльності в умовах закладу освіти.

Практичний психолог закладу освіти надає індивідуальну психологічну допомогу за запитом учасників освітнього процесу. Соціальним педагогом упроваджуються години соціального педагога, програми соціально-педагогічних тренінгів, орієнтованих на підвищення самооцінки, особистісний розвиток, формування конструктивної стратегії вирішення конфліктів, рефлектопрактикумів, тренінгів розвитку антистресових стратегій.

Також робота здійснюється з підвищення психолого-педагогічної компетентності педагогів з метою забезпечення їхньої можливості налагоджувати конструктивну взаємодію з учнями, спрямовану на розвиток підтримки, забезпечення ефективності цілеспрямованого впливу педагогів на вихованців.

- Залучення дітей до позаурочних форм навчання. Психосоціальну підтримку учням можна ефективно надавати під час позаурочних форм навчання, до яких відносяться предметні гуртки, семінари, практикуми, факультативи, екскурсії, консультації. Наприклад, тренерами Українського благодійного фонду «Благополуччя дітей» в закладах освіти ряду регіонів України проводяться заняття для учнів та батьків за програмою «Коло сили», завданнями якої є: допомога в адаптації до змін у житті, пов'язаних із війною, у тому числі з переміщенням у межах країни, тимчасовою розлукою з близькими, втратою членів родини; ознайомлення з техніками відновлення власних сил та визначення найбільш дієвих з них; формування життєстійкості у дорослих і дітей; навчання інструментів підтримки психосоціального здоров'я.

Таким чином, формування резильєнтності зумовлено не лише індивідуальними особливостями учнів, а й взаємовідносинами в сім'ї, колективі, суспільстві. А оскільки учні значну частину часу перебувають в закладі освіти, то освітнє середовище закладу є одним із важливих соціальних ресурсів формування резильєнтності учнів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Братко М. Структура освітнього середовища вищого навчального закладу. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія : Педагогічні науки.* 2015. Вип. 135. С. 67-72.

2. Кокун О. М., Мельничук Т. І. Резилієнс-довідник: практичний посібник. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. 2023. 25 с.

3. Лазос Г. П. Резильєнтність: концептуалізація понять, огляд сучасних досліджень. *Актуальні проблеми психології. Том 3.: Консультативна психологія і психотерапія.* Вип. 14. Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України; Вінниця, ФОП Рогальська І. О., 2018. Вип. 14. С. 26-64.

4. Підготовка вчителів до розвитку життєстійкості/стресостійкості у дітей в освітніх навчальних закладах : навчально-методичний посібник. Київ. Університетське видавництво ПУЛЬСАРИ. 2017. 208 с.

5. Психологія стресостійкості студентської молоді / Л. Афанасенко, І. Мартинюк, Л. Омельченко, А. Шамне, В. Шмаргун, С. Яшник / За заг. ред. В. Шмаргуна. К. : Видавничий центр НУБіП України, 2018. 198 с.

6. Ющенко І. М. Резилієнтність дитини в парадигмі ресурсного підходу. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка*. 2015. С. 302-306.

*Марина Васильєва-Халатникова,
кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
Київ, Україна*

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА З ІНОЗЕМНИМИ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Заклади вищої освіти України є затребуваними та набирають популярності серед іноземних здобувачів вищої освіти. В 2024 році в Україні навчається понад 75 000 іноземних здобувачів вищої освіти і не дивлячись на небезпеку пов'язану з російсько-українською війною, їх кількість стрімко зростає. Кожен потенційний іноземний здобувач вищої освіти можуть обрати заклад освіти, програму навчання, заповнити заявку, подати документи на отримання студентської візи та підготуватись до в'їзду в Україну. Слід відмітити, що іноземні здобувачі освіти обирають не тільки заклади вищої освіти, але й заклади професійної освіти.

Популярні напрямки для навчання в закладах вищої освіти в Україні: медицина, психологія, соціальна робота, українська та англійська філологія, економіка, екологія, архітектура, мистецтво тощо [5, С. 45].

Існує ціла низка переваг навчання для іноземних здобувачів вищої освіти в Україні:

- вибір мов навчання в закладі вищої освіти (українська або англійська мови);
- міжнародне визнання українських документів про освіту;
- можливість отримання подвійного диплома;
- можливість продовження навчання в закладах вищої освіти Європи, Азії, США, Канади;